

Alpinistični odsek TAM Maribor

✍ Marko Renčelj

V vzponu

V vzponu? Da! Pri nas, na našem alpinističnem odseku TAM Maribor smo namreč trdno prepričani, da naš »vzpon« – kljub temu, da se je začel že pred več kot 40 leti – še kar traja, da stene še ni konec in da vrh še ni tako blizu ...

Prazgodovina

Prvi zametki našega odseka segajo v leto 1958, ko je bila ustanovljena Planinska skupina TAM v okviru Planinskega društva Maribor Matica. Ko je bilo leta 1961 nato ustanovljeno PD TAM Maribor, se je kaj kmalu porodila tudi ideja o »nujnosti« ustanovitve alpinističnega odseka. Takratna zagnanca Franci Šmajš in Lojze Kraiger sta hitro našla somišljenike in v letu 1962 so že sledili t. i. »pripravljalni tečajji« za ustanovitev alpinističnega odseka, ki je bil nato uradno ustanovljen 16. 3. 1963. Prvi načelnik AO je postal Lojze Kraiger (1962-64), sledili so mu Edvin Bedenik (1965-66 in 1967-69), Ivan Kristan (1966-67) in Marjan Prelog – Jaka (1970). V tistih prvih letih, nekje do leta 1970, so bili najaktivnejši še Jože Balant, Ivan Cverlin – Cvrčo, Jože Časar, Vinko Dobrila, Jožica Ferš, Ivan Graj, Gusta Herzog (kasneje Podrepšek), Drago Kavnik, Krista Kraiger, Jože Mogu, Alojz Pristovnik, Lazar Rataj, Albina Razboršek in Mirko Rogina.

Ni jim manjkalo zagnanosti, volje in vztrajnosti. Udejstvovali so se na vseh področjih alpinistike – od začetnih skupnih vzponov do prvih obiskov vrhov v tujini (Grossglockner z okoliškimi vrhovi, Matterhorn, Monte Rosa in Jungfrau, Mont Blanc ipd.), preplezanih prvenstvenih smeri (Uršlja gora, Raduha, Ojstrica) in zgodnejših ponovitev (prva zimska ponovitev smeri Plate, ZZ in Kovačeve v Raduhi,

prva ponovitev Čeških kaminov v Špiku, SZ stebra v Vežici) pri nas ter tudi sten v tujini (Tatre, Dolomiti). Tudi smučali so dobro – v letih 1965-67 so bili ekipni zmagovalci veleslalomu izpod Raduhe, za kar so prejeli prehodni pokal v trajno last. Za nameček je Foto-kino klub TAM, v katerem sodelujejo člani odseka, jeseni 1967 pod vodstvom režiserja Joca Žnidaršiča v južni steni Mrzle gore posnel dokumentarni alpinistični film Naveza. Glavni vlogi sta takrat odigrala Lojze Kraiger in Lojze Pristovnik.

V naslednjem, dobrih dvanajst let trajajočem obdobju zagnanost ne popušča. Vajeti odseka prevzamejo Drago Kavnik (1970-1974 in 1976-77), vmes Ivan Cverlin (1975), nato Janez Jeza (1978-80), Samo Žnidaršič (1981) in Miran Pliberšek (1982-83). Opravljenih alpinističnih tur je vsako leto več – samo za primerjavo, leta 1965 so člani AO opravili 119 tur, leta 1971 154, leta 1979 že 349 in v letu 1983 celo 925 – kar takrat pomeni peto mesto med slovenskimi alpinističnimi kolektivi, v povprečju tur na aktivnega člana odseka (54,4 ture na člana) pa smo celo prvi! Pogoste so prve zimske ponovitve smeri pri nas (Raduha, Ojstrica, Škarje, Planjava in Štruca). V letu 1971 se podajo v Eiger – Gusta Herzog in Ivan Šturm (AAO Kozjak) do polovi-

Na vrhu Storžiča, marec 1973

✎ Alojz Pristovnik

Odprava Kilimandžaro '82

 Samo Žnidaršič

ce preplezata Poljsko smer v severni steni, a zaradi poslabšanja vremena sestopita, prav tako pa tudi Marjan Prelog in Ivč Kotnik (Šaleški AO), ki obrneta v Japonski direktni smeri. Tudi v tem obdobju osvajajo višje vrhove v Evropi, pogosto tudi v večjih skupinah (Grossglockner, Grossvenediger, Mont Blanc, Matterhorn). Prično se prve odprave - že leta 1973 se odpravijo v Chamonix, Marjan Prelog se udeleži zvezne odprave v Kavkaz, avgusta leta 1977 pa ob 15-letnici odseka naši člani organizirajo 2. mariborsko alpinistično odpravo Taurus '77 (JV Turčija). Odpravo vodi Davorin Podrepšek, preplezajo 25 prvenstvenih smeri in variant, skupno opravijo 88 vzponov in pristopov. V septembru 1982 (ob 25-letnici PD TAM in 20-letnici AO TAM) organizirajo odpravo Kilimandžaro '82, kjer vseh 16 članov odprave doseže vrh. Omeni-

ti velja, da v tem obdobju s svojimi vzponi izstopajo Ivan Cverlin, Jože Flašker, Gusta Herzog, Drago Kavnik, Franc Perc, Miran Pliberšek, Davorin Podrepšek, Marjan Prelog, Miha Robnik, Stojan Verdnik - Oki, Franci Topolovec, Samo Žnidaršič in drugi. Žal tudi v gorah nesreča ne počiva. Odsek v gorah izgubi svoje prve člane in za njimi ostanejo globoke vrzeli: Miha Robnik (leta 1972), Ivan Cverlin (leta 1976) in Ivan Florjančič (leta 1979).

Zgodovina

V začetku osemdesetih letih tudi v naše kraje pljuske novi val mladostne zagnanosti, na novo je odkrito prosto plezanje, vse več je individualizma in manjših odprav. Po Miranu Pliberšku leta 1984 vodstvo odseka prevzame Andrej Napotnik - Napi, ki ga razen v obdobju 1988-89 (Dušan Habulin) vodi še danes. Skupna odprava z AAO Kozjak (Kavkaz '83) se žal zaradi nesreče soplezalcev (Iva Verbiča in Srečka Rihterja) predčasno konča. Mlada generacija (Silvo Babič, Milan Jolič - Đoli, Marko Lukič, Sašo Prosenjak, Jože Tučič in drugi) opravi številne odlične vzpone doma in v tujini, vrsto prvih prostih ponovitev (v Logarski dolini, Paklenici itn.) ter v drugi polovici osemdesetih let tudi prve ponovitve zaledenelih slapov. Naslednja večja odprava v organizaciji AO TAM sledi v letu 1987, ko 12-članska odprava pod vodstvom Sama Žnidaršiča osvoji Huascarán, Chopicalqui, Pisco in še štiri pettisočake.

Devetdesetletase nanašem odseku začnejo s sodelovanjem na uspešni slovenski odpravi Nanga Parbat '90, kjer Silvo Babič z višine 6850

Proti vrhu Daulagirija VII

 Blaž Navršnik

Podelitev priznanj najboljšim na tekmi Dolfa Extreme 2005 na Smolniku pri Rušah

📷 Miro Kokol - Sloki

metrov tudi poleti z jadralnim padalom vse do baznega tabora (3850 m). Člani s prizadevnim delom uredijo plezalno steno v telovadnici v Rušah, kar je osnovni pogoj za boljše treninge in redno vadbo. Leta 1991 se Miro Kokol – Sloki in Vlasta Dobrila udeležita odprave v Hoggar, kjer skupaj s soplezalci iz AAO Kozjak preplezajo več prvenstvenih smeri. V naslednjih letih se pojavi nov val mladih alpinistov na našem odseku. Beno Dolinšek, Vlado Fras, Minja Gregorič, Dušan Sernc, Boštjan Slatenšek in drugi kaj kmalu začno posegati po težjih smereh v Alpah, Severni in Južni Ameriki ter drugod.

Jeseni 1994 AO TAM in AAO Kozjak skupaj organizirata prvo mariborsko himalajsko odpravo na Anapurno III (7555 m), kjer 12-članska ekipa želi vrh osvojiti po prvenstveni smeri v jugozahodni steni. Žal se pri vzponu proti vrhu ob poslabšanju vremena zgodi nesreča – naš član Beno Dolinšek se smrtno ponesreči, Mitja Plohl pa pomrzne – in odprava se predčasno zaključi.

Tudi v naslednjih letih se – poleg običajnih aktivnosti – člani odseka udeležujejo odprav v tujini (Himalaja, Južna Amerika). Med mladimi novi zagnanec Blaž Navršnik po odličnih vzponih doma in v tujini sodeluje tudi na različnih slovenskih odpravah (Gjačung Kang leta 1999, Manaslu 2003). Leta 2000 ponovno »napadamo« Anapurno III, tokrat so člani iz vse Slovenije. Žal jim tokrat v ključnem trenutku vreme ni naklonjeno in domov se spet vrnejo brez vrha. Skrita želja – osvojiti kakšen hima-

lajski vrh – je spet na vrsti leta 2005. Tokrat se člani AO TAM in nekaj drugih alpinističnih odsekov odpravijo na Daulagiri VII (7246 m). Velika želja se tokrat le izpolni: 14. oktobra 2005 ob 9.45 po nepalskem času Blaž Navršnik in Matej Kladnik (AO Kamnik) osvojita vrh!

Danes

V zadnjih letih (od 2003 naprej) smo aktivno sodelovali pri nastajanju slovenskega pokala v lednem

plezanju, pri čemer se vsako leto trudimo z izdelavo umetnega slapu in organizacijo tekme. Kakšno leto je narava močnejša, a nič ne de. Vsa leta smo uspešno organizirali alpinistično šolo, letne, zimske in ledeniške tečaje. Za to so bili odgovorni predvsem vodje šol, ki so k delu pritegnili tudi druge inštruktorje in alpiniste. Vseskozi uspešno sodelujemo z našim planinškim društvom, kjer vedno najdemo podporo za različne akcije, večkrat pa tudi skupaj organiziramo visokogorske izlete. Trudimo se tudi z izdajanjem vsakoletnega Tamovega alpinista – biltena, ki ga izdamo v začetku leta in v katerem opišemo dejavnost odseka v preteklem letu. Ponovno smo ga obudili leta 2004; po nekaj številkah v sedemdesetih in osemdesetih letih je namreč začasno »ugasnil«. Trenutno (poletje 2006) nam nekaj skrbi povzročča naša spletna stran (<http://www.pdrustvo-tam.si>), za katero se trudimo, da bi bila in ostala čim aktualnejša.

Jutrišnji dan

Kaj reči o prihodnosti? Z vsakim novim tečajnikom/tečajnico, ki ga/jo hribovska pota prinesejo v naš štajerski alpinistični odsek, se pojavi piš svežega vetriča v jadrnih našega odseka. In za vse te na odseku trdno upamo, da bodo v naša skupna jadra pihali ne zgolj eno (slabo) leto, kolikor običajno traja naša alpinistična šola. Želimo si torej, da se pridružite naši navezi, ki leto za letom premaguje nove metre stene, omejnene na začetku tega prispevka ... ◉